

การพัฒนาแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๓ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
The development of collaborative network model to enhance the quality of
students in the mukdahan secondary educational service area office
under the office of the basic education commission

ฐิตินันท์ นันทะศรี^{1*}

Thitinan Nanthasri^{1*}

¹ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๓

Director of Mukdahan Secondary Education Area Office

*Corresponding author's e-mail: เบอร์โทรศัพท์.....

หมายเหตุ: ให้ใส่ * ด้านหลังชื่อ-สกุล และอีเมลของผู้ประพันธ์บทความ

Received: .....

Revised: .....

Accepted: October .....

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๓ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นงานวิจัยและพัฒนาซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 5 ระยะ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๓ ปีการศึกษา 2566-2567 ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของรูปแบบมี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ ปัจจัยสนับสนุน ขอบข่ายงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และคุณภาพผู้เรียน ความเหมาะสมขององค์ประกอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานวิชาการ ประกอบด้วย 4 ขอบข่ายงานวิชาการ ดังนี้ พัฒนาระบบการนิเทศติดตามและประเมินผล การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 3) ผลการพัฒนารูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ผลการนำรูปแบบทดลองใช้ในโรงเรียน จำนวน 7 โรงเรียน ความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนที่มีต่อรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 5) ผลการพัฒนาคู่มือการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการมี 7 องค์ประกอบ ดังนี้ คำชี้แจงในการใช้คู่มือ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ปัจจัยที่สนับสนุน กระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ขอบข่ายงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และคุณภาพผู้เรียน ความเหมาะสมของคู่มือใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: พัฒนารูปแบบ; เครือข่ายความร่วมมือ; งานวิชาการ; คุณภาพผู้เรียน

Abstract

The purpose of this research was to develop an academic cooperation network model to improve the quality of learners of the Mukdahan Secondary Education Area Office. It was a research and development project that uses a combination of quantitative and qualitative research methods. The researcher conducted the research in 5 phases, namely school administrators and teachers in schools affiliated to the Mukdahan Secondary Education Area Office for the academic year 2024-2025. The results

showed that : 1) There were 4 elements of the pattern: Supporting factors: Academic scope of the Regional Office of Education, the process of building a cooperative network, and the quality of learners. The suitability of the elements is very high overall. 2) The results of the assessment of the needs needed for the development of academic work consist of 4 areas of academic work as follows: Develop a monitoring and evaluation supervision system; Development of basic education curriculum, development of curriculum, teaching and learning process of learners, and development of innovative media and educational technology. 3) The results of the development of the model are appropriate, possibility, and usefulness. Overall, all aspects are at the highest level. 4) The results of the implementation of the trial model in 7 schools, the satisfaction of school administrators and teachers with the model was the highest overall. 5) The results of the development of the manual for the use of the academic cooperation network model have 7 components as follows: Statement on the use of the manual, principles and reasons, objectives, supporting factors, the process of building a cooperative network. The scope of academic work of the Regional Office of Education and the quality of learners, the appropriateness of the manual using the academic cooperation network model are the highest level overall.

Keywords: Develop a model; cooperation network; academic work; Quality of learners

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาจึงต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถ ในการตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคตเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ ซึ่งทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือกันต้องเริ่มจากหน่วยการจัดการศึกษาที่สำคัญที่สุด คือ สถานศึกษาโดยครูและผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ที่จะมีบทบาทสำคัญในการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์สำหรับการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) คุณภาพผู้เรียนเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องให้ความสนใจและตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวด 4 มาตรา 22 ระบุว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งสำคัญ เป็นการเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ พร้อมทั้งจะประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษา หรือสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นดังนั้นสถานศึกษา ควรจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) สอดคล้องกับ อภิวัฒน์ แสนคุ้ม (2561) ที่กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นับเป็นตัวชี้วัดทางการศึกษาที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษาของเด็กไทย เพราะเป็นสิ่งที่รับประกันการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อม มีศักยภาพสู่การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ความสำเร็จของการศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยในปัจจุบันมีการปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูปการเรียนรู้ปรับปรุงบทบาทของครูจากผู้บอกความรู้มาเป็นผู้จัดประสบการณ์ เปลี่ยนบทบาทจากพระเอกให้เป็นผู้กำกับการแสดง นักเรียนเป็นผู้แสดงแล้วก็ตามแต่ก็ยังพบว่าการศึกษาไทยมีปัญหาเรื่องคุณภาพการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น วิเคราะห์ ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม และประเมินสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ต้องการที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยเฉพาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ไปสู่สากลเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมทั่วถึง และปลอดภัยทุกด้าน ซึ่งเป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ, 2567)

นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ได้ดำเนินการสังเคราะห์ และสรุปผล

การประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2566 ยังพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน มีจุดที่ควรพัฒนามากที่สุด และจากข้อมูลสารสนเทศระดับเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งรายงานการรายงานผลการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) รายงานผลการขับเคลื่อนนโยบายและจุดเน้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายงานผลการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการ “การพัฒนาศักยภาพ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ” รวมถึงการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาในปีที่ผ่านมา ประกอบกับการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการจำเป็นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร จากการรายงานผลการดำเนินงานที่กล่าวมาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเร่งด่วน จึงได้พัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานตำแหน่ง มาตรฐานวิทยฐานะของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ระบุว่าต้องมีความสามารถ และมีทักษะการปฏิบัติงานด้านการบริหารและความเป็นผู้นำการพัฒนาการศึกษา ด้านการบริหารจัดการและพัฒนาองค์กร ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม ด้านการบริหารงานชุมชนและเครือข่าย และด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา คุณภาพสถานศึกษา และยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป อีกทั้งการสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่อยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในวัตถุประสงค์การทำงานร่วมกัน การแบ่งงานกันทำการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน บทบาทของความร่วมมือจะแผ่ขยายออกไป จากการให้ความร่วมมือทางด้านการศึกษาไปสู่ความร่วมมือในการสร้างความเข้มแข็งในด้านอื่น ๆ อีกด้วย โดยเฉพาะสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสมควรจัดกลุ่มบุคคล หรือองค์กรหน่วยงานที่สมัครใจที่จะทำกิจกรรมร่วมกันในลักษณะของเครือข่ายความร่วมมือภายใต้หลักการกระจายอำนาจและความเป็นนิติบุคคล โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม คล่องตัว มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา โดยคำนึงถึงองค์ประกอบหลักของเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ กิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินการกิจของเครือข่าย เทคนิควิธีการพัฒนาสมาชิก กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจคุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำเครือข่าย และการปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผลในการจัดการศึกษาของประเทศไทย (ภัทรวรรณ นิลแก้ววรวิชัย, 2559) สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการและหน่วยงานอื่นทำให้ทราบว่า การสร้างเครือข่ายโรงเรียนมีความสำคัญกับการบริหารจัดการด้านการจัดองค์กรและเครือข่ายระหว่างสถานศึกษา ซึ่งเครือข่ายสถานศึกษาแต่ละเครือข่ายสถานศึกษาจะประกอบด้วยสมาชิกที่อยู่ในเขตพื้นที่เดียวกัน มีการสนับสนุนให้เกิดพลังแห่งการช่วยเหลือกันภายใต้การบริหารเครือข่ายด้วยการใช้ความร่วมมือทั้งในด้านการบริหารจัดการการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างทั่วถึงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูง ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยกำหนดเป็นเป้าหมายและยุทธศาสตร์เครือข่ายความร่วมมือ และยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณา (สุรเดช ยอดจินดา, 2561) สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการของสถานศึกษาของเพิ่มศักดิ์ บัรวิชัย (2559) และงานวิจัยเรื่องรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ของ บุญเพิ่ม สอนภักดี (2559) รวมทั้งภัทรวรรณ นิลแก้ววรวิชัย (2559) ได้เสนอแนะไว้ว่าคุณภาพการศึกษาจะสูงขึ้น เขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันส่งเสริมการจัดการศึกษาในรูปแบบการสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเครือข่ายทางการบริหาร และยังสอดคล้องกับข้อค้นพบงานวิจัยของ เป็นต้น

จากสารสนเทศ และข้อค้นพบงานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการดำเนินงานทั้งในระดับสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการพัฒนา และแก้ไขปัญหาการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. เพื่อพัฒนาคู่มือการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดำเนินวรรณกรรมดังต่อไปนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2561) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่าง และหลากหลายรวมทั้งสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

กลองกรณ์ จ้าวตระกูล (2561) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่มีในตัวผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรม ของผู้เรียน จึงเป็นผลที่เกิดจากศักยภาพและคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู

อนันต์ มีพจนาน (2563) เครือข่ายความร่วมมือ ในความหมายของหน่วยงานทั่วไป หมายถึง การรวมกลุ่ม บุคคล หน่วยงาน/องค์กรให้เข้ามาร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติงาน และร่วมประเมินผล โดยมี วัตถุประสงค์ในการพัฒนาร่วมกัน รวมถึงมีการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหา มีการแลกเปลี่ยนข่าวสาร สื่อสารปฏิสัมพันธ์ซึ่งกัน ช่วยเหลือกันและกัน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้เครือข่ายความร่วมมือ จึงหมายถึง การรวมกลุ่มบุคคลของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่าโรงเรียน อยุธยาวิทยาลัย และชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลร่วมกัน

ขจรวรรณ ภูจจร (2564, หน้า 30) เครือข่ายความร่วมมือ หมายถึง กลุ่มคน องค์กร และภาคส่วนต่างๆ ที่มีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกัน วางแผนการดำเนินงานร่วมกัน ดำเนินงานเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน รวมทั้งการประเมิน เพื่อปรับปรุง และพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ทั้งในรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือที่สมัครใจ หรือรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเฉพาะกิจ

ราชกิจจานุเบกษา (2566) ซึ่งระบุขอบข่ายงานวิชาการ ในกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ 1) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ 2) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) วิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา 4) วิจัย พัฒนา ส่งเสริม มาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษารวมทั้งประเมิน ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5) นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา 6) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทาง

การศึกษา 7) ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ดังนั้นจึงสรุปวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้ 1) คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ความสามารถและคุณลักษณะที่ผู้เรียนมี ซึ่งสามารถสะท้อนถึงการเรียนรู้และพัฒนาการในหลากหลายด้าน เช่น ความรู้ ทักษะ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และ คุณธรรมจริยธรรม รวมถึงการมีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังหมายถึง ความสามารถในการปรับตัวและมีสุขภาพทางอารมณ์และสังคมที่ดี คุณภาพของผู้เรียนจะเป็นตัวชี้วัดสำคัญว่าผู้เรียนสามารถ เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากการศึกษาได้อย่างเต็มที่ และมีความพร้อมในการพัฒนาตนเองในอนาคต ทั้งในด้านการศึกษาและ การทำงานในสังคม 2) เครือข่ายความร่วมมือ หมายถึง การรวมกลุ่มของสถานศึกษา หน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อ แลกเปลี่ยน แบ่งปัน และพัฒนาทรัพยากรทางวิชาการร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา การวิจัย และ การเรียนรู้ของบุคลากรและผู้เรียน ซึ่งเครือข่ายนี้อาจเกิดจากความร่วมมือในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ และดำเนินงานผ่านกิจกรรมต่างๆ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเพื่อสังเคราะห์เอกสาร บทความวิชาการ บทความวิจัย และงานวิจัย จากนักวิชาการ ดังนี้

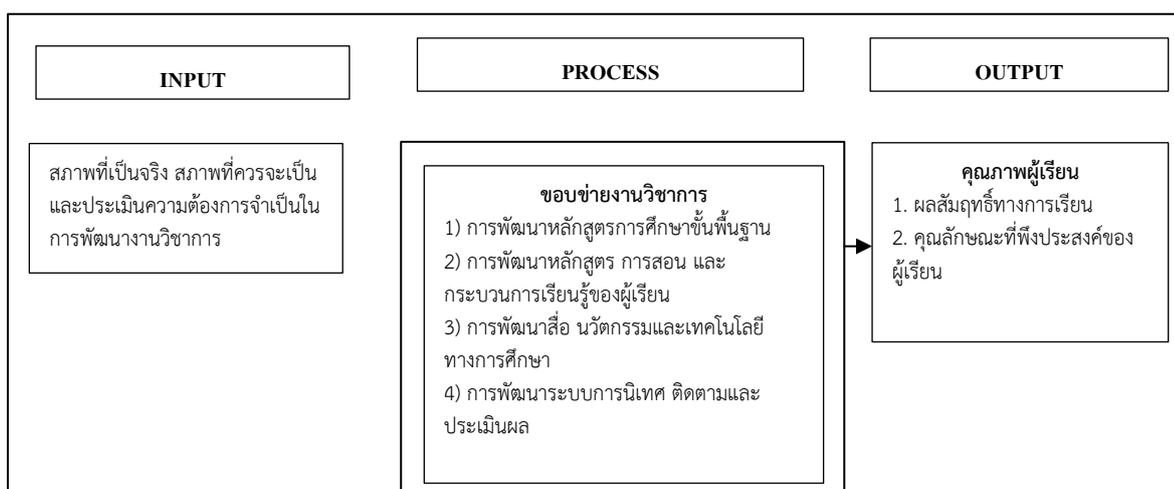
1. องค์ประกอบปัจจัยสนับสนุน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสาร งานวิจัย จำนวน 7 แห่ง ดังนี้ พงศกร โมงขุนทด (2560, หน้า 4); กนต์พัฒน์ มณฑา (2561, หน้า 7); พงษ์ศักดิ์ ศิริโอภา (2564, หน้า 109); ยุทธพงษ์ ศรีวรวงษ์ (2564, หน้า 137); Sergiovanni, Thomas J (1991); Lunenberg and Ornstein (1996) ได้ 2 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา 2) ความสัมพันธ์และความร่วมมือ และ3) ครูผู้สอน

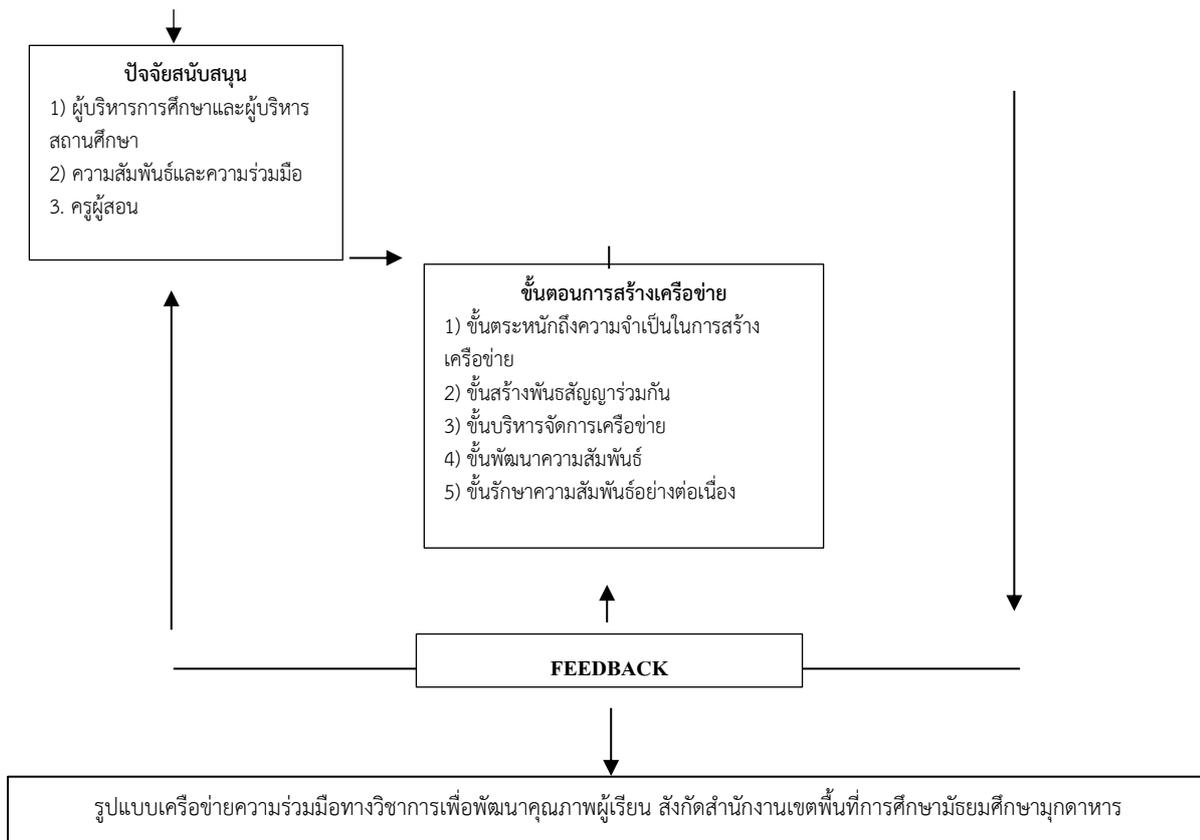
2. ขอบข่ายงานวิชาการ ผู้วิจัยกำหนดขอบข่ายวิชาการจากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการ ภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.2560 เป็นแนวทางกำหนดขอบข่ายงานวิชาการได้ 9 ขอบข่ายงาน ประกอบด้วย

1) การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) การส่งเสริมพัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) การพัฒนาการวัดและประเมินผลการศึกษา 4) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาระบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผล 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 7) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทาง วิชาการ 8) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และ9) การส่งเสริมและสนับสนุน งานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

3. กระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสาร งานวิจัย จำนวน 7 แห่ง ดังนี้ พิสิฐ เทพ ไกรวัล (2554); อุดมสิน คันธภูมิ (2558); ภัทรวรรณ นิลแก้ววิรัช (2559); เพิ่มศักดิ์ บวรวิทย์ (2558); สุดา มงคลสิทธิ์ (2562); กริช ธีรางศุ (2563); อนันต์ มีพจนา (2563) ประกอบด้วย 1) ชั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย (Networking need Awareness) 2) ชั้นสร้างพันธสัญญาร่วมกัน (Covenant Formation) 3) ชั้นบริหารจัดการเครือข่าย (Network Management) 4) ชั้นพัฒนาความสัมพันธ์ (Relationship Development) และ5) ชั้นรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง (Maintaining the Relationship)

4. คุณภาพผู้เรียน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสาร งานวิจัย จำนวน 6 แห่ง ดังนี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (2561); กนต์พัฒน์ มณฑา (2561); ยกลกรณ์ จำวตระกูล (2561); รุณี ท่อทอง (2563); ปุณยณูช เมืองแดง (2565); ธนกร วชิระนิธิกุล (2566) ประกอบด้วย 1) ผลสัมฤทธิ์ทางเรียน และ2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นงานวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 5 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. กลุ่มเป้าหมายในการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดย 1) จัดทำหนังสือขออนุญาตในการเก็บข้อมูล โดยมีการนัดหมายล่วงหน้าเพื่อชี้แจงแนะนำ พร้อมทั้งจัดส่งเอกสารโครงร่างและแบบสอบถามล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน 2) ดำเนินการเก็บข้อมูลตามที่นัดหมายไว้ และรวบรวมผลการตอบแบบสอบถาม ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูลของการประเมินความเหมาะสม ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยให้ความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ไว้ตั้งแต่ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัยประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานวิชาการของ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย 1) ประชากรในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 57 คน และครูในโรงเรียน จำนวน 739 คน รวม 797 คน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร, 2567, ออนไลน์) 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียน สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ประจำปีการศึกษา 2567 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วีสต์, 2551) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม เรื่อง สภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนางานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการโดย 1) ออกหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ 2) ออกหนังสือเพื่อทดลองใช้ (Try-Out) จำนวน 50 คน เพื่อศึกษาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และค่าอำนาจจำแนก 3) ออกหนังสือเพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัย จำนวน 260 โดยขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนางานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร 4) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและเก็บข้อมูล ทั้งแบบเก็บด้วยตนเอง และในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ google form

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 4.1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ (1) ค่าเฉลี่ย (2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ (1) การหาค่า IOC (Index of item objective congruence) ของแบบสอบถาม (2) ค่าอำนาจจำแนก (3) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ Alpha coefficient ตามวิธีของ Cronbach's Alpha coefficient 4.3) ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified Priority Need Index, PNI_{modified})

ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีส่วนได้เสีย (Focus Group) จำนวน 10 คนยกเว้นรูปแบบ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ใช้ในประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม (Focus group) มีลักษณะดังนี้ 1 หมายถึง เห็นด้วย 0 หมายถึง ไม่เห็นด้วย 2) แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย 1) ประสานผู้เชี่ยวชาญ 2) วางแผนและดำเนินการกำหนดวัน เวลา สถานที่สัมมนา การประสานงาน 3) นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูล 4) ปรับปรุงรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) ค่าเฉลี่ย 2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 4 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. กลุ่มเป้าหมายการวิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 7 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ ค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย 1) ทำหนังสือขออนุญาตทดลองใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย 2) ดำเนินการชี้แจงกับผู้บริหาร บุคลากรในโรงเรียนและกลุ่มบุคคลหน่วยงาน/องค์กรที่สมัครใจเข้าร่วมเครือข่ายความร่วมมือเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน วิธีดำเนินการตามคู่มือ และวิธีการประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการทดลอง 3) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 7 โรงเรียนดำเนินการตามรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

4. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยใช้การวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการใช้เครือข่าย โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 5 การพัฒนาคู่มือการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการใช้ จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) คู่มือการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้ 1) ชื่อคู่มือ 2) คำชี้แจงในการใช้คู่มือ 3) หลักการและเหตุผล 4) วัตถุประสงค์ 5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน 6) องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือ 7) กระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 8) ขอบข่ายภารกิจงานด้านวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2) แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ ค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคอร์ต์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ดังนี้ 1) ประธานผู้บริหารโรงเรียนและผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) เก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารโรงเรียนและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน 3) ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ฯ พร้อมคู่มือการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร แบบประเมินคู่มือไปยังผู้บริหาร

4. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) กำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่าคู่มือการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร มีความเหมาะสม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบปัจจัยสนับสนุน ขอบข่ายงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และคุณภาพผู้เรียน ความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 สภาพที่เป็นจริงในการพัฒนางานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 สภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนางานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก

2.3 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าค่าดัชนีลำดับของความต้องการจำเป็น ($PN I_{modified}$) โดยภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.215 และพบว่า งานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร โดยเลือกด้านที่ศึกษา เป็นด้านที่มีค่า $PN I_{modified}$ สูงกว่าค่า $PN I_{modified}$ รวม ประกอบด้วย 4 ขอบข่ายงานวิชาการ ดังนี้ 1) การพัฒนาระบบการนิเทศติดตามและ

ประเมินผล 2) การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) พัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และ4) การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาตามลำดับ

3. ผลการพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาภูมิภาคอาหาร มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ผลการยกร่างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาภูมิภาคอาหาร ซึ่งประกอบด้วย 1) องค์ประกอบปัจจัยสนับสนุน มี 2 ด้าน ดังนี้ (1) ผู้บริหารสถานศึกษาและ ผู้บริหารการศึกษา (2) ความสัมพันธ์และความร่วมมือ (3) ครูผู้สอน 2) ขอบข่ายงานวิชาการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาภูมิภาคอาหาร มี 4 ขอบข่ายงานวิชาการ (1) การพัฒนาระบบการนิเทศติดตามและประเมินผล (2) การพัฒนา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (3) พัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 3) กระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ (1) ชั้นตระหนักถึงความ จำเป็นในการสร้างเครือข่าย (2) ชั้นสร้างพันธสัญญาร่วมกัน (3) ชั้นบริหารจัดการเครือข่าย (4) ชั้นพัฒนาความสัมพันธ์ (5) ชั้น รักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และ4) องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน มี 2 ด้าน ดังนี้ (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ทั้งรายองค์ประกอบ และรายด้าน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ตามที่กำหนดไว้

3.2 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของของรูปแบบเครือข่ายความ ร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาภูมิภาคอาหาร ความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการนำรูปแบบทดลองใช้ในโรงเรียน จำนวน 7 โรงเรียน ความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียน และครูใน โรงเรียนที่มีต่อรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปใช้ในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาภูมิภาคอาหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 1) รูปแบบนี้ได้รับบูรณาการ/ขั้นตอนการพัฒนา เครือข่ายความร่วมมือได้อย่างชัดเจนและมีความเหมาะสม 2) แนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ในรูปแบบ สามารถนำไปใช้ได้โดยมี ประสิทธิภาพ และ3) รูปแบบนี้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษา

5. ผลการพัฒนาคู่มือการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาภูมิภาคอาหาร พบว่า มี 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) คำชี้แจงในการใช้คู่มือ 2) หลักการและเหตุผล 3) วัตถุประสงค์ 4) ปัจจัยที่สนับสนุน 5) กระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 6) ขอบข่ายงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา 7) คุณภาพผู้เรียน และคู่มือใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาภูมิภาคอาหาร มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

การอภิปรายผล

อภิปรายผลการวิจัยตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาภูมิภาคอาหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบ ปัจจัยสนับสนุน ขอบข่ายงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และคุณภาพ ผู้เรียน ความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากใการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา เอกสาร ตำรา บทความวิจัย บทความวิชาการ งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน อีกทั้งมีการสังเคราะห์องค์ประกอบอย่างเป็นระบบเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50 และหลังจาก นั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบก่อนที่จะนำไปพัฒนาในขั้นต่อไป ซึ่งสอดคล้อง กับ อุดมสิน คันธภูมิ (2558) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญของเครือข่ายประกอบด้วย 8 ด้าน คือ สมาชิกของ เครือข่าย วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน ผู้ประสานงานเครือข่าย กิจกรรม การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย การ เสริมสร้าง ซึ่งกันและกัน ระบบความสัมพันธ์ของเครือข่าย และระบบบริหารจัดการเครือข่าย

2. ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานวิชาการของ สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาภูมิภาคอาหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพที่เป็นจริง

ในการพัฒนางานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนางานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าค่าดัชนีลำดับของความต้อการจำเป็น ($PNI_{modified}$) โดยภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.215 และพบว่างานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำไปพัฒนา โดยเลือกด้านที่ศึกษา เป็นด้านที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{modified}$ รวม ประกอบด้วย 4 ขอบข่ายงานวิชาการ ดังนี้ 1) การพัฒนาระบบการนิเทศติดตามและประเมินผล 2) การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) พัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 4) การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาและใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนารอบสภาระดับชั้นและติดตามการพัฒนาและประเมินผลการใช้หลักสูตร การส่งเสริม สนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษาในการปฏิบัติวิธีการวัดผลและประเมินผล เทคนิควิธีการวัดผลและประเมินรูปแบบต่าง ๆ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง มีการส่งเสริมให้สถานศึกษานำข้อมูลผลการประเมินการเรียนรู้ทุกระดับมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการศึกษา วิเคราะห์ หลักเกณฑ์ ระเบียบ มาตรฐาน แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และมาตรฐานหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการศึกษาและสำรวจความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ กษิฎฎฎฎ มีพรหม (2564) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ตามแนวคิดอาซิพในอนาคต ผลการวิจัยพบว่า ความต้อการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ตามแนวคิดอาซิพในอนาคต มีลำดับความต้อการจำเป็นสูงสุดคือ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มงานการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ 2) ด้านการวัดและประเมินผลในกลุ่มงานการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตร ในกลุ่มงานการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ

3. ผลการพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ผลการกร่างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ทั้งรายองค์ประกอบ และรายด้าน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ตามที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการวิจัยเป็นไปตามลำดับขั้นตอนของการวิจัย ตั้งแต่มีการสังเคราะห์ องค์ประกอบ ดังนี้ 1) องค์ประกอบปัจจัย 2) ขอบข่ายงานวิชาการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครที่ได้มาจากการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น และมีการจัดลำดับดัชนีความต้อการจำเป็นที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{modified}$ รวม นำขอบข่ายงานวิชาการที่ต้อการมาพัฒนา 3) องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือ 4) กระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และ 5) องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน ซึ่ง 5 องค์ประกอบนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีระบบ ซึ่งประกอบ ปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ และข้อมูลย้อนกลับ มาเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบและพัฒนารูปแบบ โดยผู้วิจัยมีการกร่างรูปแบบให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถช่วยในการกร่างรูปแบบ อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ อนันต์ มีพจนาน (2563) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 3 มีการสร้างและประเมินรูปแบบ 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 สร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย โดยจัดประชุมวิพากษ์ (ร่าง) รูปแบบจำนวน 38 คน และจัดการประชุมสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) จำนวน 7 คน และขั้นตอนที่ 2 การประเมินรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย 2) การรวมกลุ่มสมาชิกเครือข่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) กระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนแรกถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย ขั้นประสาน

หน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย ขึ้นสร้างพันธมิตรร่วมกันชั้นบริหารจัดการเครือข่าย และชั้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ 4) องค์กรประกอบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา 6 องค์กรประกอบ ได้แก่ ด้านกิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินการกิจการของเครือข่าย ด้านขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษาของเครือข่าย คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ด้านเทคนิค/วิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย ด้านกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจของเครือข่าย ด้านคุณลักษณะที่ดีของผู้นำเครือข่าย และด้านการปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผล 5) ประเมินผลการใช้รูปแบบ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จของการนำรูปแบบไปใช้ โดยรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัยที่สร้างขึ้นนี้ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

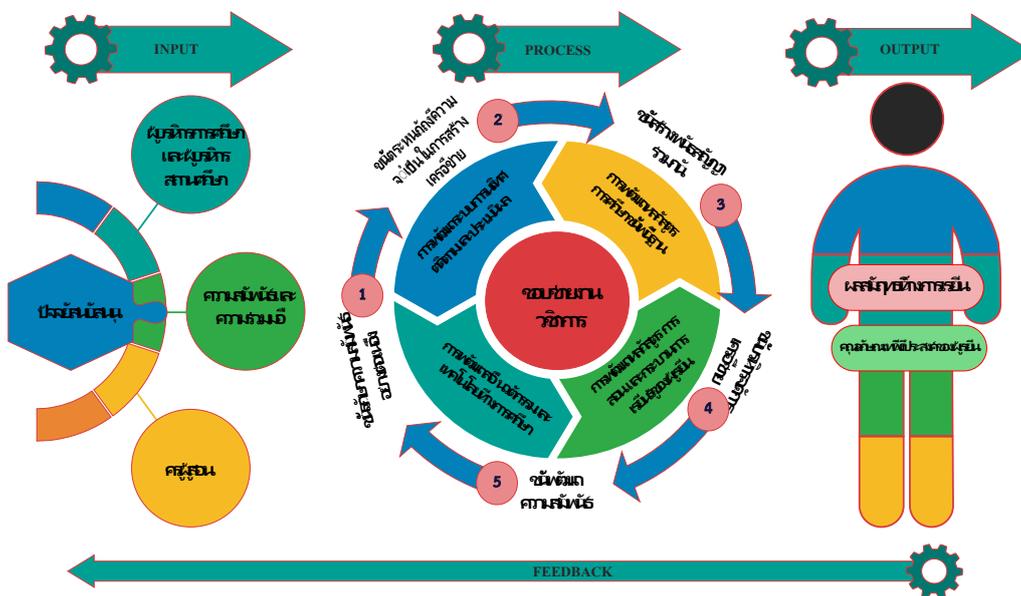
3.2 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ของปัจจัยสนับสนุน ขอบข่ายงานวิชาการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร องค์กรประกอบของเครือข่ายความร่วมมือ องค์กรประกอบของเครือข่ายความร่วมมือ และองค์กรประกอบของคุณภาพผู้เรียน ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมากในการพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยมีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนที่มีความมุ่งหมายที่จะร่วมพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการร่วมกับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งเป็นผลที่จะช่วยในการพัฒนาองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพซึ่งจะเห็นได้จากเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษามีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการบริหารเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษา มีการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความตระหนักในบทบาทขององค์กรเพื่อพัฒนาองค์กร มีการกำหนดทิศทาง แนวปฏิบัติระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา มีการส่งเสริมให้มีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ระหว่างเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีการประชุมหรือจัดกิจกรรมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นผลการดำเนินงานของเครือข่าย มีการรวมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน รวมถึงมีการรายงานผลการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานร่วมมือในการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับ ภัทรวรรณ นิลแก้ววรวิชัย (2559) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า กระบวนการการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขึ้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2) ขึ้นประสาน หน่วยงาน องค์กรเครือข่าย 3) ขึ้นสร้างพันธมิตรสัญญาร่วมกัน 4) ขึ้นบริหารจัดการเครือข่าย 5) ขึ้นพัฒนาความสัมพันธ์ และ 6) ขึ้นรักษาความสัมพันธ์และความต่อเนื่องส่วนองค์กรประกอบของรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 1) กิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินการกิจการของเครือข่าย 2) เทคนิค วิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย 3) กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ 4) คุณลักษณะที่ดีของ สมาชิกและผู้นำเครือข่าย 5) การปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผล

4. ผลการทดลองใช้รูปแบบรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปใช้ในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า การประเมินความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนที่มีต่อรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปใช้ในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปใช้ในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีระบบและขั้นตอนการวิจัยที่ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ รวมไปถึงรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปใช้ในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครได้ผ่านการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ จึงทำให้กลุ่มเป้าหมายในการทดลองความพึงพอใจต่อรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปใช้ในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สอดคล้องกับ อนันต์ มีพจนาน (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าผลการใช้รูปแบบ ด้านคุณภาพผู้เรียน

พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังการดำเนินงานตามรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ สูงกว่าก่อนการดำเนินงานตามรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ และจำนวนนักเรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับดีเยี่ยมหลังการดำเนินงานตามรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ มากกว่าก่อนการดำเนินงานตามรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ ผลการประเมินคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านคุณภาพการบริหารจัดการ หลังจากใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5. ผลการพัฒนาคู่มือการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า มี 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้าง 4) กระบวนการจัดการ และ 5) กลไกของรูปแบบสรุปได้ว่า องค์ประกอบของคู่มือรูปแบบในงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) คำชี้แจงในการใช้คู่มือ 2) หลักการและเหตุผล 3) วัตถุประสงค์ 4) ปัจจัยที่สนับสนุน 5) องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือ 6) กระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 7) ขอบข่ายงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 8) คุณภาพผู้เรียน และมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของคู่มือการใช้รูปแบบ และองค์ประกอบของรูปแบบที่นำไปใช้ในการทดลองอย่างเป็นระบบซึ่งสอดคล้องกับพลชัย ชุมปัญญา (2566) กล่าวถึง องค์ประกอบของคู่มือรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้าง 4) กระบวนการจัดการ และ 5) กลไกของรูปแบบสรุปได้ว่า องค์ประกอบของคู่มือรูปแบบในงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) คำชี้แจงในการใช้คู่มือ 2) หลักการและเหตุผล 3) วัตถุประสงค์ 4) ปัจจัยที่สนับสนุน 5) กระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 6) ขอบข่ายงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 7) คุณภาพผู้เรียน โดยมีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 โมเดลเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ข้อเสนอแนะ

มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขยายเครือข่ายความร่วมมือให้ครอบคลุมทั้ง 30 โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เพื่อจะได้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทุกกลุ่มงานในเขตเพื่อเกิดผลต่อคุณภาพ การศึกษารอบด้าน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเชิงลึกในการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยมีการ รวมกลุ่มเครือข่าย เช่น สหวิทยาเขตทั้ง 4 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทุกภาค หน่วยงานราชการอื่น ๆ และภาคเอกชน เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรีช อธิราชสุ. (2563). *แนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 กาฬสินธุ์*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม: สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา .
- กลองกรณ์ จำวตระกูล. (2561). *การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ความร่วมมือขององค์กรภาครัฐและเอกชน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ.
- เกษิภิญโญ มีพรหม. (2564). ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ตามแนวคิดอาชีพในอนาคต. *วารสารปัญหาวิจัย*(ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2564), 164-175.
- กันตพัฒน์ มณฑา. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร*. ดุษฎีนิพนธ์, มหาวิทยาลัยสยาม , สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์.
- กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. (2561, กุมภาพันธ์ 23). ราชกิจจานุเบกษา.
- ขจรวรรณ ภู่อจ. (2564). *รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธนกร วชิระนิจกุล. (2566). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตภาษีเจริญ*. *วารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา*. (ปีที่ 2 ฉบับที่ 4), 27-41.
- บุญเพิ่ม สอนภักดี. (2559). *รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร* ปีที่ 18 ฉบับที่ 4 ตุลาคม – ธันวาคม 2559. 99-113.
- บุญยง เมืองแดง. (2565). *แนวทางการยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- พลชัย ชุมปัญญา. (2566). *การพัฒนาแบบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดสกลนคร*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร: สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา .
- พงศกร โมงขุนทด. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6*. วิทยานิพนธ์, วิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
- พงษ์ศักดิ์ ศิริโอภา. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1*. *วารสารบัณฑิตวิจัย*(ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2564)), 107-122.
- ภัทรวรรณ นิลแก้วบรรวิชัย. (2559). *รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- ยุทธพงษ์ ศรีวรวงษ์. (2564). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*(ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 : มกราคม - เมษายน 2564), 137-144.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2566). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในเขต พ.ศ. 2560*. เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๒๙๕ ง.
- รุณี ห่อทอ. (2563). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยนกแล. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2.*
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*; ปีที่ 2 ฉบับที่ 4 : กรกฎาคม – ธันวาคม 2553. 1-15.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี, (2567). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.sesaomuk.go.th/>.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สุดา มงคลสิทธิ์. (2562). กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนจังหวัด ชลบุรี. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์*, 6(19).
- อนันต์ มีพจนา. (2563). *การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 3. โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.*
- อุดมสิน คันธภูมิ. (2558). *การพัฒนาแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*.
- Lunenburg, Fred. C. and Ornstein, Allan C. (1996). *Educational administration: concept and practices*. (2 nd ed.). Belmont, CA : Wadsworth.
- Sergiovanni, Thomas J. (1991). *The Principalsip a Reflective Perspective*. 2nd ed. Boston : Allyn Bacon. UCLA Academic Technology Service.